

Notat



Udlændinge-, Integrations-
og Boligministeriet

Notat til Folketingets Europaudvalg om afgivelse af indlæg i EU-Domstolens sag C-668/15, Jyske Finans

1. Indledning

Vestre Landsret har ved kendelse af 17. november 2015 i retssagen Jyske Finans A/S mod Ligebehandlingsnævnet som mandatar for Ismar Huskic besluttet at forelægge tre præjudicielle spørgsmål for EU-Domstolen om fortolkning af Rådets direktiv 2000/43/EF af 29. juni 2000 om gennemførelse af princippet om ligebehandling af alle, uanset race eller etnisk oprindelse (ligebehandlingsdirektivet).

2. Sagens faktiske omstændigheder og retlige problemstillinger

Sagen drejer sig om, hvorvidt Jyske Finans udsatte Ismar Huskic for ulovlig forskelsbehandling på grund af etnisk oprindelse i forbindelse med, at Huskic og hans samlever Sandie Belloni, som begge er danske statsborgere, i 2009 købte en brugt bil, som de finansierede via et fælles lån optaget gennem Jyske Finans. I forbindelse med behandlingen af låneansøgningen anmodede Jyske Finans Huskic om at indsende supplerende legitimationsoplysninger i form af kopi af pas eller opholdstilladelse. Årsagen til denne anmodning var, at Huskic, ifølge sit kørekort, som Jyske Finans havde modtaget kopi af, er født uden for EU, Norge, Island, Liechtenstein og Schweiz (i Bosnien). Samme anmodning blev ikke fremsat overfor Belloni, idet hun, ifølge sit kørekort, er født i Danmark.

Huskic indbragte efterfølgende sagen for Ligebehandlingsnævnet, som ved afgørelse af 10. december 2010 fastslog, at Huskic havde været udsat for forskelsbehandling på grund af etnisk oprindelse i strid med lov nr. 374 af 28. maj 2003 om etnisk ligebehandling (ligebehandlingsloven). Nævnet tilkendte på den baggrund Huskic 10.000 kr. i godtgørelse. Jyske Finans efterlevede ikke afgørelsen, og Ligebehandlingsnævnet indbragte derfor sagen for domstolene på vegne af Huskic i medfør af § 12, stk. 2, i lov om Ligebehandlingsnævnet.

29. marts 2016

Integrationskontor
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Tel. 6198 4000
Mail uibm@uibm.dk
Web www.uibm.dk

CVR-nr. 36977191

Sagsbehandler
Sara Viskum

Tel. 61 80 00 19
Mail sav@uibm.dk

Sags nr. 2016 - 2338
Akt-id 55973

Ved Retten i Viborgs dom af 5. februar 2013 blev Jyske Finans dømt til at betale 10.000 kr. i godtgørelse til Huskic, idet retten lagde til grund, at Huskic var blevet udsat for direkte forskelsbehandling på grund af etnisk oprindelse. Jyske Finans indbragte herefter sagen for Vestre Landsret.

Et af sagens centrale spørgsmål angår forståelsen af begrebet 'etnisk oprindelse' i ligebehandlingsloven, som indeholder bestemmelser, der gennemfører dele af ligebehandlingsdirektivet.

Af ligebehandlingslovens § 3, stk. 1-3, fremgår:

”§ 3. Ingen må udsætte en anden person for direkte eller indirekte forskelsbehandling på grund af vedkommendes eller en tredjemands race eller etniske oprindelse.

Stk. 2. Der foreligger direkte forskelsbehandling, når en person på grund af race eller etnisk oprindelse behandles ringere, end en anden bliver, er blevet eller ville blive behandlet i en tilsvarende situation.

Stk. 3. Der foreligger indirekte forskelsbehandling, hvis en tilsyneladende neutral bestemmelse, betingelse eller praksis vil stille personer af en bestemt race eller etnisk oprindelse ringere end andre personer, medmindre den pågældende bestemmelse, betingelse eller praksis er objektivt begrundet i et sagligt formål og midlerne til at opfylde det er hensigtsmæssige og nødvendige.”

Af ligebehandlingsdirektivet fremgår:

”Artikel 2

Begrebet forskelsbehandling

1. I dette direktiv betyder princippet om ligebehandling, at ingen må udsættes for direkte eller indirekte forskelsbehandling på grund af race eller etnisk oprindelse.

2. I henhold til stk. 1

a) foreligger der direkte forskelsbehandling, når en person på grund af race eller etnisk oprindelse behandles ringere end en anden bliver, er blevet eller ville blive behandlet i en tilsvarende situation

b) foreligger der indirekte forskelsbehandling, hvis en tilsyneladende neutral bestemmelse, betingelse eller praksis vil stille personer af en bestemt race eller etnisk oprindelse særlig ufordelagtigt i forhold til andre

personer, medmindre den pågældende bestemmelse, betingelse eller praksis er objektivt begrundet i et legitimt mål, og midlerne til at opfylde det er hensigtsmæssige og nødvendige.”

Direktivet indeholder ikke en nærmere definition af begrebet 'etnisk oprindelse'.

I sagen for Vestre Landsret har Jyske Finans overordnet gjort gældende,

- at begrebet etnisk oprindelse i ligebehandlingsloven ikke kan sidestilles med fødested, idet fødested efter Jyske Finans' opfattelse skal sidestilles med 'national oprindelse',
- at forskelsbehandling på grundlag af national oprindelse ikke strider mod ligebehandlingsloven, som alene forbyder direkte og indirekte forskelsbehandling på grund af 'race' eller 'etnisk oprindelse', og
- at Jyske Finans' handlemåde under alle omstændigheder er gennemført på baggrund af og i overensstemmelse med de dagældede regler i hvidvasklovgivningen¹, og derfor ikke i strid med ligebehandlingsdirektivet.

Ligebehandlingsnævnet har heroverfor på vegne af Huskic gjort gældende, at Huskic har været udsat for ulovlig forskelsbehandling på grund af etnisk oprindelse, og at Retten i Viborgs dom derfor skal stadfæstes. Ligebehandlingsnævnet har i den forbindelse navnlig anført,

- at et fødestedskriterium, som det i sagen omhandlede, skal sidestilles med et kriterium baseret direkte på etnisk oprindelse, idet en persons etnicitet som alt overvejende hovedregel vil være sammenfaldende med – og dermed uadskilleligt forbundet med – personens fødested, og at Jyske Finans' handlemåde derfor indebærer direkte forskelsbehandling, som omhandlet i lovens § 3, stk.2, og i direktivets artikel 2, stk. 2, litra a,
- at anvendelse af et fødestedskriterium, som det i sagen omhandlede, under alle omstændigheder indebærer indirekte forskelsbehandling på grundlag af etnisk oprindelse, som omhandlet i lovens § 3, stk. 3, og di-

¹ Lovbekendtgørelse nr. 806 af 6. august 2009 om forebyggende foranstaltninger mod hvidvask af udbytte og finansiering af terrorisme. Loven indeholder bestemmelser, der gennemfører dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (2005/60/EF) af 26. oktober 2005 om forebyggende foranstaltninger mod anvendelse af det finansielle system til hvidvaskning af penge og finansiering af terrorisme (EU-tidende 2005, L 309, s. 15) og Kommissionens direktiv 2006/70/EF af 1. august 2006 om fastsættelse af gennemførelsesforanstaltninger til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2005/60 for så vidt angår definitionen af "politisk udsat person" og de tekniske kriterier for lempede procedurer med hensyn til kundelegitimation og for undtagelse i tilfælde, hvor en finansiell aktivitet udøves lejlighedsvis eller i et meget begrænset omfang, (EU-tidende 2006, L 214, s. 29).

rektivets artikel 2, stk. 2, litra b), idet et sådan kriterium i praksis fører til, at personer med forskellig etnisk oprindelse forskelsbehandles, og

- at forskelsbehandling af personer alene på baggrund af deres fødested ikke er nødvendigt eller hensigtsmæssigt for at overholde det skærpede legitimationskrav, som omhandlet i artikel 13 i hvidvaskdirektivet (direktiv 2005/60/EF).

Vestre Landsret har i sagen stillet følgende spørgsmål til EU-Domstolen:

- 1. Skal forbuddet mod direkte forskelsbehandling på grund af etnisk oprindelse i artikel 2, stk. 2, litra a), i Rådets direktiv nr. 2000/43/EF om gennemførelse af princippet om ligebehandling af alle, uanset race eller etnisk oprindelse fortolkes således, at det er til hinder for en praksis som den i den foreliggende sag, hvorefter personer, der er født uden for Norden, en medlemsstat eller Schweiz eller Liechtenstein, behandles ringere end personer, der er født i Norden, en medlemsstat eller Schweiz eller Liechtenstein i en tilsvarende situation?*
- 2. Såfremt det første spørgsmål besvares benægtende, udgør en sådan praksis - med mindre den er objektivt begrundet i et legitimt mål, og midlerne til at opfylde det er hensigtsmæssige og nødvendige - da indirekte forskelsbehandling på grund af etnisk oprindelse som fastsat i artikel 2, stk. 2, litra b), i Rådets direktiv nr. 2000/43/EF?*
- 3. Såfremt det andet spørgsmål besvares bekræftende, vil en sådan praksis principielt kunne retfærdiggøres som et hensigtsmæssigt og nødvendigt middel til varetagelse af det skærpede kundelegitimationskrav, som er fastsat i artikel 13 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv nr. 2005/60/EF af 26. oktober 2005 om forebyggende foranstaltninger mod anvendelse af det finansielle system til hvidvaskning af penge og finansiering af terrorisme?*

3. Regeringens interesse i sagen

EU-Domstolens besvarelse af de forelagte spørgsmål kan få betydning for, om Ligebehandlingsnævnets konkrete afgørelse kan opretholdes. Endvidere kan besvarelsen få mere generel betydning for rækkevidden af ligebehandlingslovens værn mod forskelsbehandling af personer på grundlag af deres etniske oprindelse.

Det bemærkes i den forbindelse, at sagen ikke angår forskelsbehandling på grundlag af *nationalitet* (statsborgerskab), idet Huskic er dansk statsborger. EU-Domstolens besvarelse vedrører derfor ikke rækkevidden af Danmarks EU-

retlige forpligtelser for så vidt angår forskelsbehandling af tredjelandsstatsborgere.

På den baggrund har regeringens besluttet at afgive indlæg i sagen, hvori der argumenteres i overensstemmelse med det, som Ligebehandlingsnævnet har gjort gældende under sagen på vegne af Huskic.

Fristen for regeringens afgivelse af indlæg er den 4. april 2016.